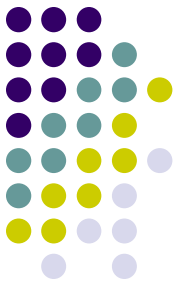

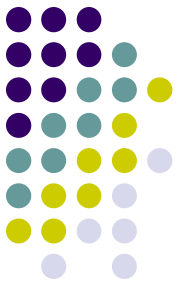
Λόγος-Ομιλία

Η ανάπτυξη του λόγου και της ομιλίας σε κάθε παιδί είναι διαφορετική και αποτελεί μια πολύπλοκη διαδικασία. Ο λόγος και η ομιλία αναπτύσσεται παράλληλα με την γνωστική και κινητική ανάπτυξη και τα εξελικτικά στάδια ανάπτυξής του είναι συγκεκριμένα σε κάθε χρονολογική ηλικία

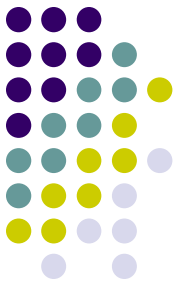
Συγκεκριμένα:

0-6 Μηνών

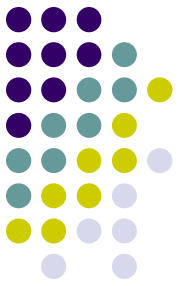
- Παράγει ήχους ευχαρίστησης.
- Αντιδρά στους ήχους και γυρίζει το κεφάλι του.
- Αναγνωρίζει φωνές και γελάει όταν του μιλάνε.
- Μιμείται ήχους.

7-12 Μηνών

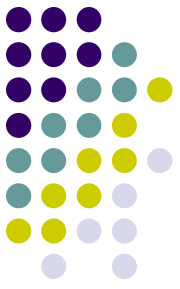
- Καταλαβαίνει το «**όχι**» και το «**ναι**».
- Αντα**π**οκρίνεται στο όνομά του.
- Μιμείται **π**ερισσότερους ήχους.
- Εμφάνιση **π**ρώτων «**λέξεων**», βάβισμα.
- Ακούει όταν του μιλάνε.
- Έχει εκφραστικό λεξιλόγιο **1-3** λέξεις.
- Χρησιμο**π**οιεί **επ**ιφωνήματα όπως “**οοο**”

13-18 Μηνών

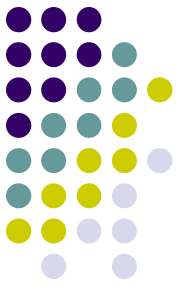
- Η ομιλία του είναι κατανοητή **από** τους οικείους του.
- **Ε**παναλαμβάνει ότι ακούει.
- Ακολουθεί **απλές** εντολές.
- Παράγει **κάποια** σύμφωνα.
- Έχει εκφραστικό λεξιλόγιο **από 3** έως **20** (κυρίως ουσιαστικά)
- εκφράζει με κίνηση και λόγο αυτό **που** επιθυμεί.

19-24 Μηνών

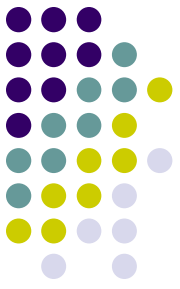
- Η ομιλία του γίνεται κατανοητή και αρχίζει να μοιάζει **(σταδιακά)** με την ομιλία των ενηλίκων.
- Χρησιμοποιεί **προσωπικές** αντωνυμίες **(εγώ, εσύ, αυτός)**.
- **Απαντά** στη ερώτηση **«τι είναι αυτό»**.
- Καταλαβαίνει και ακολουθεί εντολές με δυο μέρη.
- Αρχίζει να συνδυάζει ουσιαστικά και ρήματα στις **προτάσεις που** σχηματίζει.
- Χρησιμοποιεί κατάλληλο χρωματισμό στη φωνή για τις ερωτήσεις.

2-3 Ετών

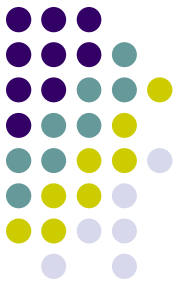
- Η ομιλία του είναι **Π**ερισσότερο κατανοητή **α**πό τους ξένους
- Ζητά τα αντικείμενα με το όνομά τους και δείχνει εικόνες σε βιβλίο ονομάζοντάς τις.
- Εκφράζει λεκτικά την ανάγκη του να **π**άει τουαλέτα.
- Χρησιμοποιεί **π**ροτάσεις με **3 - 4** λέξεις.

3-4 Ετών

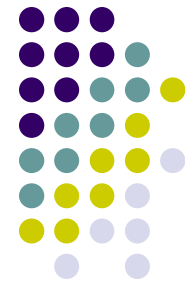
- Ακολουθεί σύνθετες εντολές **(2 – 3 μέρη)**.
- Καταλαβαίνει αντίθετες έννοιες **(πάνω – κάτω, μεγάλο – μικρό)**.
- Βελτιώνει τα γραμματικά και συντακτικά λάθη.
- Ψιθυρίζει
- Χρησιμοποιεί σωστά τον **πληθυντικό αριθμό**, αντωνυμίες, χρόνους ρημάτων.

3-4 Ετών

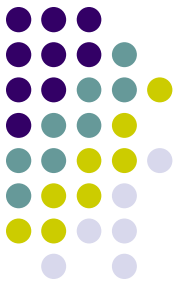
- Αντιλαμβάνεται τις έννοιες **παρελθόν** και **μέλλον**.
- Συμμετέχει σε συζητήσεις.
- Συχνά κάνει ερωτήσεις και ζητά λεπτομέρειες στις **απαντήσεις**.
- Χρησιμο**ποι**εί την ομιλία για να εκφράσει συναισθήματα.
- Βάζει **2** γεγονότα σε χρονολογική σειρά.
- Ξεκινάει το συμβολικό **παιχνίδι** - σημαντική ανάπτυξη λόγου - Παίζει τη “**μαμά**” ή τον “**μπαμπά**”.

4-5 Ετών

- Κατονομάζει όλα τα χρώματα
- Καταλαβαίνει τις έννοιες του χώρου.
- Χρησιμοποιεί σύνθετες προτάσεις
- Σωστή χρήση γραμματικής.
- Περιγράφει τη μέρα του στο σχολείο και αναφέρεται σε εμπειρίες του (από σπίτια φίλων) κ.α.

4-5 Ετών

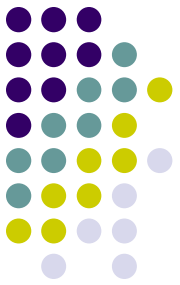
- Κατανοεί, αναμεταδίδει ακριβώς μια ιστορία, θέτει ερωτήσεις και απαντάει σε εκείνες που του τίθενται .
- Ρωτά για ορισμούς λέξεων.
- Χρησιμοποιεί κτητικές αντωνυμίες, μέλλοντα χρόνο

5-6 Ετών

- Αυξάνει συνεχώς το λεξιλόγιό του.
- Συμμετέχει σε διαλόγους.
- Ονομάζει τις μέρες της εβδομάδας, αντίθετες έννοιες.
- Χρησιμοποιεί κλίσεις και χρόνους ρημάτων (αόριστος, μέλλοντας).
- Γραμματικά **πλήρης προτάσεις**.
- **Επικοινωνεί με παιδιά** της ηλικίας του και με ενήλικες.
- Τραγουδά ολόκληρα τραγούδια και **απαγγέλει παιδικά ποιηματάκια**.

6-7 ετών

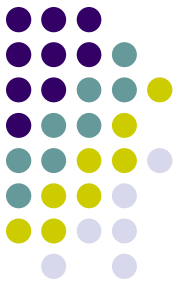
- Χρησιμοποιεί αυξανόμενα **πιο** σύνθετες **περιγραφές**.
- **Απασχολείται** με συζητήσεις.
- Κατανοεί τις **περισσότερες** έννοιες του χρόνου.
- Χρησιμοποιεί κατάλληλα την **παθητική** φωνή.

Άρθρωση συμφώνων

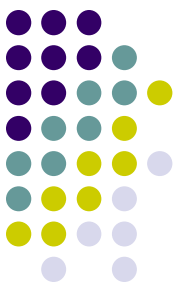
Ηλικίες	Φωνήματα
2,6 - 3 ετών	/μ/, /π/, /μπ/, /τ/, /κι/, /γκι/, /κ/, /γκ/
3 - 3,6 ετών	/ν/, /ντ/, /β/, /χ/, /γ/, /γι/, /χι/
3,6 - 4 ετών	/φ/, /σ/, /ζ/, /λ/
4 - 4,6 ετών	/θ/, /δ/, /λι/
4,6 - 5 ετών	/τσ/, /τζ/, /ψ/, /ξ/
5 - 5,6 ετών	
5,6 - 6 ετών	/ρ/

Δυσκολίες άρθρωσης στην προσχολική ηλικία

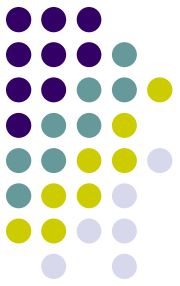

- Απλοποίηση συμπλεγμάτων /στρίβω –στίβω/
- Αντικατάσταση φωνημάτων /θέλω –σέλω/
- Παράλειψη συλλαβών /καραμέλα –καμέλα/
- Αντικατάσταση /κ-τ/ /κάνω –τάνω/
- Μετακινήσεις φωνημάτων /πακέτο –καπέτο/
/μολύβι –λομύβι/

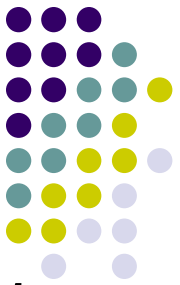
Γραμματικά λάθη και ελλείψεις σε λεξιλόγιο παιδιών προσχολικής ηλικίας

- Εμείς γελάμε ■ Εμείς γελάς
- Αυτός κολυμπάει ■ Αυτός κολυμπάω
- Η γάτα τούτο θέλει
- Παίζει
- Βλέπω άλογο, κότα
- Κάνει κάτι με το μολύβι
- Ένα παιδί τρώει
- Ένα αγόρι με το μαμά του

**Όλες οι παραπάνω δυσκολίες
πρέπει να αποκατασταθούν
πριν την είσοδο του παιδιού
στο δημοτικό σχολείο**

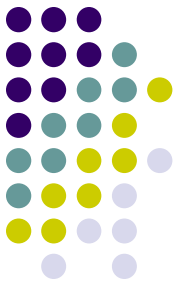
Η εκμάθηση του γραπτού λόγου στην Α' δημοτικού
(ανάγνωση και γραφή) **προυποθέτει** την **πλήρη** και
ολοκληρωμένη **ανάπτυξη** του

προφορικού λόγου και την κατάκτηση της
ικανότητας της φωνολογικής ενημερότητας.

Στατιστικά, **οι δυσκολίες στον προφορικό λόγο** και η
μη κατάκτηση της φωνολογικής ενημερότητας **από**
τη μεριά του **παιδιού**, **συνδέονται** **άμεσα** με την
εμφάνιση μαθησιακών δυσκολιών σε ανάγνωση και
γραφή

Φωνολογική Ενημερότητα

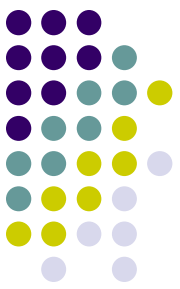
Τι είναι ;

Η φωνολογική ενημερότητα είναι η συνειδητοποίηση σε ένα **παιδί** ότι ο **προφορικός λόγος** αποτελείται από λέξεις οι οποίες **μπορούν** να αναλυθούν στα **επιμέρους στοιχεία** τους **(συλλαβές και φωνήματα)**

Η φωνολογική ενημερότητα είναι μία ικανότητα **που μπορεί** να διδαχθεί και να εξασκηθεί στο **νηπιαγωγείο**.

Δραστηριότητες που δείχνουν ότι το παιδί διαθέτει φωνολογική ενημερότητα

- Αναγνωρίζει λέξεις που αρχίζουν με τον ίδιο ήχο
- Αναγνωρίζει ομοιοκαταληξίες
- Χωρίζει λέξεις σε συλλαβές
- Αναλύει τη λέξη σε ήχους